

สภาพและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

รุ่งโรจน์ ไพศาลสมบัติรัตน์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ 4 คณะ 1 สถาบัน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 329 คน โดยใช้วิธีการกำหนดอัตราส่วน (Quota Sampling) และวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ในแต่ละสัปดาห์ ใช้บริการห้องสมุด 1-3 ครั้ง มีการยืมหนังสือจากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้ง มีการค้นสารสนเทศน้อยกว่า 1 ครั้ง และอ่านสารนิเทศ จากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้ง
2. ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามคณะ/สถาบัน โดย เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เปรียบเทียบสภาพปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจำแนกตามคณะ/สถาบันพบว่าแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความต้องการทรัพยากรสารสนเทศ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อไม่ตีพิมพ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ หนังสืออ่านประกอบการเรียน หนังสือตำราวิชาการ และรายงานการวิจัย เมื่อพิจารณาตามคณะ/สถาบัน โดย เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เปรียบเทียบสภาพความต้องการทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามคณะ/สถาบัน พบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : ความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษา

Abstract

This research aimed at investigating the current situation and need of information resources of the students in Rajamangala University of Technology Tawan-ok (RMUTTO) Bangpra Campus. The 329 students who enrolled the courses provided in the second semester of academic year 2013. The participants were selected from 4 faculties and 1 institution, using quota sampling and simple random sampling techniques. The obtained data was analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA at the significant level of 0.01.

The result showed that: (1) the current situation: the participants visited the library for 1-3 times a week, yet only borrowing a book, rearing, and searching for the information use the information resource less than one time a week. (2) The problem of using information resources: The participants had a problem at the moderate level. Comparing the faculties and institution, they had problem ranging from Faculty of Veterinary Medicine, Faculty of Agriculture and Natural Resources, and Faculty of Science and Technology, respectively. Finally, (3) the need of information resources and printing: The need was in the high level. Considering in items, the needs of information resources were textbooks, books, and research reports, respectively. Regarding the needs of each faculties, they were Faculty of Veterinary Science, Faculty of Agriculture and Natural Resources, and Faculty of Science and Technology. There was no statistically difference of the need among the faculties.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ทรัพยากรสารสนเทศมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบให้การดำรงชีวิต ต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน การศึกษาจึงมีบทบาทและความจำเป็นอย่างมาก เพราะการศึกษาเป็นการสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยใจคอที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม พร้อมทั้งจะประกอบการทำงานอาชีพการศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางสติปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม การศึกษาไม่มีการหยุดนิ่งถึงแม้บุคคลจะมีงานทำแล้วก็ยังจำเป็นต้องมีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาในงานอาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เรียกกันว่ายุคโลกาภิวัตร์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญ นอกเหนือจากความจำเป็น ด้านที่อยู่อาศัย อาหารเครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค การเสาะแสวงหาสารสนเทศอยู่เสมอ จะช่วยให้มนุษย์ไม่เป็นคนโง่เขลา ไม่หุบเบา จะเชื่อสิ่งใดด้วยวิจารณญาณ เชื่อด้วยเหตุด้วยผล มีสติ รู้จักคิดไม่หลงเชื่อสิ่งใต้ง่าย ๆ และมีชาวปัญญาเฉลียวฉลาด

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ มาประกอบการเรียนที่นอกเหนือไปจากการเรียนในชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ความคิดพัฒนาความรู้ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหามากมาย ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองตลอดจนวัฒนธรรมให้เจริญรุ่งเรือง ถือเป็นการพัฒนาประเทศชาติ

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเป็นห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย มีหน้าที่หลักในการส่งเสริมการเรียนการสอนการวิจัย ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บริการทางวิชาการแก่สถาบันอุดมศึกษาทุกระบบการศึกษาและสังคม ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต ตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544

ห้องสมุดเป็นสถานที่รวมแห่งสรรพวิทยาการต่างๆ ทั้งที่อยู่ในรูปของหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์อื่นๆ สื่อทัศนวัสดุ ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีบรรณารักษ์ทำหน้าที่จัดบริการและบริหารงานด้านต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และความสะดวกแก่ผู้ใช้ (รัถพร ชังชาติ, 2536 : 6) ซึ่งทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ เหล่านี้ต้องตรงตามความต้องการของผู้ใช้ เพื่อให้ผู้ใช้เกิดทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุดทำให้อยากเข้าใช้บริการ และเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัย เพราะการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาผู้เรียนต้องอาศัยหนังสือเป็นรากฐานการศึกษาและค้นคว้าวิจัย

เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำมาประกอบการเรียนเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในสังคมปัจจุบัน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในฐานะที่ทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความรับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มุ่งให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นคุณภาพของบัณฑิตที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพที่จะต้องอาศัยวิชาการเพื่อพัฒนาประเทศชาติ เน้นให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น สามารถวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ ข่าวสารข้อมูล เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ของแต่ละบุคคลได้ แหล่ง

ความรู้ที่สำคัญในการสนับสนุนต่อการศึกษาค้นคว้าคือห้องสมุด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพิจารณาเห็นถึงเหตุจำเป็นและความสำคัญที่ต้องทราบถึง สภาพและความต้องการ ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ เพื่อทางสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศจะได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการอย่างเพียงพอและเหมาะสม อันจะส่งผลต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลต่อคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย และการพัฒนาประเทศชาติให้ตรงตามเจตนารมณ์ของการประกันคุณภาพทางการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

2.3 เพื่อศึกษาความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตบางพระ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2556 โดยมีตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ แนวคิดต่างๆ ผลการวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพและความต้องการ ทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 3,277 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ 4 คณะ 1 สถาบัน ได้แก่ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และสถาบันเทคโนโลยีการบิน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 329 คน โดยใช้วิธีการกำหนดอัตราส่วน (Quota Sampling) คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ 83 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 50 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 158 คน คณะสัตวแพทยศาสตร์ 19 คน และสถาบันเทคโนโลยีการบิน 19 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเองทั้งหมดแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ คณะที่ศึกษา สภาพการใช้ห้องสมุด ได้แก่ นักศึกษา

เข้าใช้บริการห้องสมุดก็ครั้ง/สัปดาห์ นักศึกษายืมหนังสือจากห้องสมุดก็ครั้ง/สัปดาห์ นักศึกษาค้นสารนิเทศจากห้องสมุดก็ครั้ง/สัปดาห์ นักศึกษาอ่านสารนิเทศก็ครั้ง/สัปดาห์ ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ ตรวจสอบรายการ (Check List) ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้ทรัพยากรสารนิเทศของนักศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 8 ข้อ คือ ทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ ทรัพยากรสารนิเทศที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ทรัพยากรสารนิเทศที่มีเก่าและล้าสมัย ไม่ทราบวิธีสืบค้นทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุด ไม่มีคู่มือสืบค้นทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุด การจัดระบบทรัพยากรสารนิเทศยากต่อการสืบค้น ไม่มีแผ่นป้ายแสดงระบบหมวดหมู่หนังสือ ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการขอรับบริการจากเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการทรัพยากรสารนิเทศของนักศึกษา เป็นคำถามแบบเลือกตอบ ตรวจสอบรายการ (Check List) ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการทรัพยากรสารนิเทศของนักศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์จำนวน 19 ข้อ คือ หนังสือตำราวิชาการ หนังสืออ่านประกอบการเรียน หนังสือสารคดีทั่วไป หนังสือนวนิยาย/เรื่องสั้น วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย คู่มือสถานศึกษา รายงานประจำปี พจนานุกรมศัพท์เฉพาะสาขา สารานุกรม สิ่งพิมพ์รัฐบาล วารสารวิชาการในประเทศ วารสารวิชาการต่างประเทศ วารสารทั่วไป/นิตยสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ภาษาไทย หนังสือพิมพ์ภาษาต่างประเทศ รูปภาพ แผนที่และสื่อไม่ตีพิมพ์ จำนวน 8 ข้อคือ สไลด์ สิ่งจำลอง แผ่นดิสก์ ซีดี-รอม ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบโดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามไปปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขข้อความให้มีความเหมาะสม ทั้งทางด้านเนื้อหา ด้านภาษา และการจัดเรียงลำดับความเหมาะสม

4.2 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Try-out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปทดสอบกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตบางพระ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 50 คน และทำการตรวจสอบข้อมูล โดยนำมาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้เทคนิคร้อยละ 27 กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำผลการทดสอบ พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .45 – .88 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .2 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มจากคณะต่างๆ โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนเพื่อแจกแบบสอบถามและรอรับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 329 ชุด ได้แบบสอบถามคืน 329 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องทุกชุด

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล และใช้สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ คณะที่ศึกษา ใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent)

6.2 สภาพการใช้ห้องสมุด ใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารนิเทศของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

Scale) 5 ระดับ

6.4 ความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

6.5 ใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างคณะ/สถาบัน ด้านปัญหาและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษา

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านความถี่ในการใช้ห้องสมุดใช้บริการห้องสมุดสัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง มากที่สุด และใช้มากกว่า 10 ครั้ง น้อยที่สุด ด้านความถี่ในการยืมหนังสือจากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ มากที่สุด และใช้ยืมหนังสือ 7-9 ครั้งต่อสัปดาห์ น้อยที่สุด ด้านความถี่ในการค้นสารนิเทศน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์มากที่สุด และค้นสารนิเทศ 7-9 ครั้งต่อสัปดาห์ น้อยที่สุดด้านความถี่ในการอ่านสารนิเทศจากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ มากที่สุดและอ่านสารนิเทศ 7-9 ครั้งต่อสัปดาห์ น้อยที่สุด

2. ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ มีตามลำดับ ส่วนคณะที่มีปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศน้อยที่สุดคือ สถาบันเทคโนโลยีการบิน เปรียบเทียบสภาพปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามคณะ/สถาบัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ พบว่า

3.1 ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดย เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ หนังสืออ่านประกอบการเรียน หนังสือตำราวิชาการ และรายงานการวิจัย ตามลำดับ ที่น้อยที่สุดคือ รายงานประจำปีหน่วยงานต่างๆ เมื่อพิจารณาตามคณะ/สถาบัน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามลำดับ เปรียบเทียบสภาพความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ จำแนกตามคณะ/สถาบัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านสื่อไม่ตีพิมพ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดย เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ สื่อการเรียนรู้อย่างตัวตนเอง วิดีทัศน์ และสิ่งจำลอง (ของตัวอย่างและของจริง) ตามลำดับ ที่น้อยที่สุดคือ แถบบันทึกเสียงหรือเทปบันทึกเสียง เมื่อพิจารณาตามคณะ/สถาบัน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติและคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามลำดับ เปรียบเทียบสภาพความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านสื่อไม่ตีพิมพ์ จำแนกตามคณะ/สถาบัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษา สภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ อภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 ด้านความถี่ในการใช้ห้องสมุด พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ใช้บริการห้องสมุดสัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.25 และใช้มากกว่า 10 ครั้ง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.99 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของมหาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ นอกจากจะมีการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้ว ยังส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าผ่านสื่อสารสนเทศด้วยตนเอง เช่น การหาความรู้เพิ่มเติม การทำรายงาน การนำเสนอผลงาน เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของอาภากร ชาติโลหะ (2553 : 10) กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าข้อมูลข่าวสารและความรู้ต่างๆ ได้ทวีความสำคัญมากขึ้น ข้อมูลที่ผลิตออกมาในรูปแบบต่างๆ หลากหลายประเภท ในแต่ละวันมีข่าวสารหรือสารสนเทศ แพร่กระจายออกมามากมายและรวดเร็ว หน่วยงานและองค์กรทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนบุคคล จำเป็นต้องใช้สารสนเทศอยู่ตลอดเวลา เพราะสารสนเทศเป็นทรัพยากรสำคัญ ดังจะเห็นได้จากองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) กำหนดให้ทรัพยากรที่สำคัญของโลกมี 3 ประเภท คือ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ และทรัพยากรสารสนเทศ

1.2 ด้านความถี่ในการยืมหนังสือ พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ยืมหนังสือจากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.19 และใช้ยืมหนังสือ 7-9 ครั้งต่อสัปดาห์ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.22 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสื่อสารสนเทศในปัจจุบันมีการพัฒนาสู่ระบบออนไลน์มากขึ้น นักศึกษาสามารถสืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ต สามารถอ่านได้จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ได้โดยตรง ทำให้ความจำเป็นในการยืมหนังสือ หรือสื่อสารสนเทศมีความจำเป็นน้อยลง ตลอดจนมหาวิทยาลัยได้พัฒนาระบบ WIFI บริการทั่วทั้งบริเวณมหาวิทยาลัย เพื่อให้ นักศึกษามีความสะดวกในการเข้าถึงสื่อสารสนเทศมากยิ่งขึ้น โดยสำนักวิทยบริการฯ ได้จัดให้บริการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลต่างๆ ซึ่งให้ข้อมูลหลากหลายสาขาวิชา ในรูปแบบบรรณานุกรม บทคัดย่อ และเอกสารฉบับสมบูรณ์ (Full Text) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e - book) ฉบับเต็ม และฐานข้อมูลอ้างอิง (e - reference) ได้แก่ ฐานข้อมูลในโครงการ Thai LIS ฐานข้อมูล Digital collection ในเครือข่ายความร่วมมือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยไทย ฐานข้อมูล Digital collection ในเครือข่ายความร่วมมือของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดชลบุรี ฐานข้อมูล Journal Link เป็นฐานข้อมูลวารสารที่มีอยู่ในแหล่งสารสนเทศในประเทศไทยซึ่งให้ความร่วมมือเพื่อการใช้ทรัพยากรประเภทวารสารร่วมกัน ผู้สนใจสามารถใช้บริการได้ ผู้ใช้สามารถเข้าใช้ฐานข้อมูลเหล่านี้โดยผ่านหน้าเว็บเพจของมหาวิทยาลัย หรือติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่เพื่อแนะนำการใช้ได้ตลอดเวลาทำการ

1.3 ด้านความถี่ในการค้นสารสนเทศ พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ค้นสารสนเทศจากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.33 และค้นสารสนเทศ 7-9 ครั้งต่อสัปดาห์ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.91 ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ได้รับความสะดวกในการสืบค้นสารสนเทศจากสำนักวิทยบริการฯ ที่มีการจัดเรียงเอกสาร สื่อสารสนเทศต่างๆ อย่างเป็นระบบ ระเบียบ ง่ายต่อการสืบค้น บางครั้งไม่จำเป็นต้องสืบค้นด้วยตนเอง สามารถเข้าถึงสื่อสารสนเทศได้โดยง่าย และพบอีกว่าสื่อสารสนเทศที่นักศึกษามีความสนใจอาจเป็นสื่อ หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารต่างๆ ที่ไม่จำเป็นต้องสืบค้น

1.4 ด้านความถี่ในการอ่านสารสนเทศ พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ อ่านสารสนเทศจากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.85 และอ่านสารสนเทศ 7-9 ครั้งต่อสัปดาห์ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.52 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสื่อสารสนเทศในปัจจุบันมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น การรับรู้ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ไม่จำเป็นต้องเกิดจากการอ่านเพียงอย่างเดียว ประกอบกับสำนักวิทยบริการฯ ให้บริการสื่อสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ มากมาย จึงทำให้ความถี่ในการอ่านสารสนเทศของนักศึกษายู่ในระดับน้อยกว่า

1 ครั้งต่อสัปดาห์ สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งฤดี อภิวัฒน์ศรี และคณะ (2550 : 20-21) กล่าวว่า ทรัพยากรสารสนเทศ มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ วัสดุสารนิเทศใช้สืบทอดอารยธรรม วัฒนธรรม จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองของสังคมมนุษย์ วัสดุสารนิเทศซึ่งมีหลายรูปแบบ ช่วยจัดความไม่รู้จักก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและจิตใจ วัสดุสารนิเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันเวลาช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ วัสดุสารนิเทศก่อให้เกิดการศึกษาค้นคว้าวิจัย และพัฒนาวิชาการในสาขาต่างๆ วัสดุสารนิเทศก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม วัสดุสารนิเทศบางประเภทช่วยทำให้เกิดความเพลิดเพลิน คลายความเครียดหรือเป็นการพักผ่อนหย่อนใจได้อย่างดี

2. จากผลการศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางจำแนกตามคณะ/สถาบัน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติมีตามลำดับ ส่วนคณะที่มีปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศน้อยที่สุดคือ สถาบันเทคโนโลยีการบิน เปรียบเทียบสภาพปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามคณะ/สถาบัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากสำนักวิทยบริการฯ ได้จัดตั้งขึ้นโดยรวมหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการสนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัย ได้แก่ แผนกห้องสมุด งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และงานโสตทัศนศึกษาเข้าด้วยกัน เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ มีปรัชญาในการสร้างสรรค์บริการสื่อสารสารสนเทศ สนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัย และตอบสนองความต้องการของสังคม โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีวิสัยทัศน์เป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการภารกิจของมหาวิทยาลัย และบริการสังคม และพันธกิจในการจัดหาพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เพื่อการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัย บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการจัดการการศึกษา และบริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ภายใต้จากงบประมาณที่ได้รับมีจำกัดการบริหารจัดการทรัพยากรต้องดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ใช้บริการมากที่สุด บางครั้งอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้ทุกกลุ่ม นอกจากนี้ในธรรมชาติของการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคณะหรือสาขาวิชา ที่เป็นวิชาชีพเฉพาะ ที่ต้องมีการศึกษาจากตัวอย่างจริง หรือสื่อบางอย่างอาจมีราคาสูง จัดซื้อได้จำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นจึงส่งผลให้สภาพปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จำแนกตามคณะ/สถาบัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับดณัยศักดิ์ โกวิทวิบูล (2543) ศึกษาความต้องการและลักษณะการใช้สารนิเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ระดับปริญญาตรี พบว่า บุคลากรที่คอยแนะนำด้านบริการไม่ค่อยตอบคำถาม ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี บุคลากรมีน้อย ส่วนปัญหาด้านครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้ค้นหาข้อมูลไม่เพียงพอ ปัญหาด้านวัสดุห้องสมุด พบว่า วัสดุทุกประเภทมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ หนังสือเนื้อหาเก่ามากไม่ทันสมัย ไม่สามารถนำมาประกอบการอ้างอิงในการค้นคว้าทำรายงานได้ และสอดคล้องกับพิทักษ์ พรหมสถิตย์ (2545) ศึกษาปัญหาการจัดการห้องสมุดของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุห้องสมุด ด้านบุคลากร ด้านครุภัณฑ์และด้านบริการ พบว่า ปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ระดับปัญหาที่มากที่สุด คือ ความทันสมัยของห้องสมุด ขนาดของห้องสมุดมีพื้นที่น้อย นักศึกษาเข้าไปใช้มากทำให้แออัด คอมพิวเตอร์ระบบออนไลน์ไม่เพียงพอ บรรณารักษ์ขาดมนุษยสัมพันธ์ ขาดความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำปรึกษา คอมพิวเตอร์ที่ใช้ค้นหาหนังสือไม่เพียงพอ เครื่องถ่ายเอกสารมีน้อย

3. จากผลการศึกษาความต้องการการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ อภิปรายผลจำแนกตามประเภทสื่อ ดังนี้

3.1 ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดย เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ หนังสืออ่านประกอบการเรียน หนังสือตำราวิชาการ และรายงานการวิจัย ตามลำดับ ที่น้อยที่สุดคือ รายงานประจำปีหน่วยงานต่างๆ เมื่อพิจารณาตามคณะ/สถาบัน โดย เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามลำดับ เปรียบเทียบสภาพความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ จำแนกตามคณะ/สถาบัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจาก ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ มิได้ดำเนินการแต่เพียงในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว ยังส่งเสริมให้นักศึกษาต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการทำรายงาน ทำโครงการ ทำการบ้าน การอ่านที่ก่อให้เกิดการวิพากษ์ เป็นต้น สื่อสิ่งพิมพ์จึงมีความจำเป็นในอันดับต้นๆ ที่นักศึกษาต้องการศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิง โดยเฉพาะหนังสืออ่านประกอบการเรียน หนังสือตำราวิชาการ และรายงานการวิจัย จึงส่งผลให้สภาพความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ จำแนกตามคณะ/สถาบัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับลำพิ่ง พ่วงบางโพ (2536) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการและการใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจใหม่มหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศที่เป็นสิ่งตีพิมพ์ในรูปแบบของตำรา แบบเรียนที่เป็นภาษาไทย โดยคำนึงถึงความถูกต้องมากกว่าความทันสมัย ส่วนนักศึกษาใช้วิธีการค้นหาสารสนเทศโดยการเดินหาดตามชั้นหนังสือ ถามเพื่อนและถามบรรณารักษ์ และไฟโรจน์ โพธิ์แก้ว (2540 : 83-84) ศึกษาเรื่อง ความต้องการและการได้รับการตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับประเภทและการใช้บริการสารสนเทศในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพาของนิสิตบัณฑิตศึกษา พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษามีความต้องการหนังสือตำราวิชาการมากที่สุด รองลงมาต้องการอ่านหนังสือประกอบการเรียนการสอนและความต้องการภาพยนตร์น้อยที่สุด ด้านการบริการต้องการแปลสรุปเนื้อเรื่องหนังสือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยมาก รองลงมาคือ ต้องการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และการรวบรวมบรรณานุกรม

3.2 ความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านสื่อไม่ตีพิมพ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดย เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก คือ สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองวีดิทัศน์ และสิ่งจำลอง (ของตัวอย่างและของจริง) ตามลำดับ ที่น้อยที่สุดคือ แถบบันทึกเสียงหรือเทปบันทึกเสียง เมื่อพิจารณาตามคณะ/สถาบัน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามลำดับ เปรียบเทียบสภาพความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านสื่อไม่ตีพิมพ์ จำแนกตามคณะ/สถาบัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจาก สื่อไม่ตีพิมพ์ส่วนใหญ่ที่นักศึกษาต้องการสืบค้น สามารถหาได้ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อออนไลน์ ที่มีความสะดวกอย่างยิ่งในการสืบค้น เข้าถึง ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (CAI) ที่มีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา ทั้งในและนอกสำนักวิทยบริการฯ หรือบางคณะอาจจัดให้บริการนักศึกษาภายในคณะเองแล้ว เช่น ตัวอย่าง หรือสิ่งจำลองต่างๆ ดังนั้นจึงส่งผลให้สภาพความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ด้านสื่อไม่ตีพิมพ์ จำแนกตามคณะ/สถาบัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสพท์ไทย ไชยพันธุ์ (2550) การใช้และความต้องการทรัพยากรสารสนเทศในการค้นคว้าเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านการเข้าใช้และปัญหาในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้าประกอบการทำรายงาน โครงการ และการค้นคว้าเพิ่มเติม อาจารย์ประจำวิชามีผลทางตรงต่อการส่งเสริมให้นักศึกษาใช้และเข้าถึงสารสนเทศ การใช้และการเข้าถึงนักศึกษาจะนิยม

ใช้ 2 วิธี คือ เดิมสำรวจตามชั้นหนังสือและถามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ด้านความต้องการใช้หนังสือนักศึกษา มีความต้องการใช้หนังสือความรู้ทั่วไป และตำราหนังสือแขนงต่างๆ เป็นจำนวนมาก ตลอดจนมีความต้องการที่จะใช้หนังสืออ้างอิงประเภทพจนานุกรมเป็นจำนวนมาก และรซาซา และโมเรียทรี (Rzasa and Moriarty, 1970 : 403-407) ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของผู้ใช้ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเพอร์ดู (Perdue University) พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่ใช้ตำราส่วนตัวในการทำรายงาน ทำการบ้าน ส่วนนักศึกษาปริญญาโท ใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาและอ่านวัสดุมากที่สุด โดยใช้เพื่อค้นคว้าสิ่งพิมพ์ที่ต้องการมาปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ใช้เพื่อการค้นคว้าวิจัยน้อย

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ด้านสภาพการใช้ทรัพยากรสารนิเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต บางพระมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากข้อมูลพบว่า นักศึกษาเข้ามาใช้บริการสัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง มากที่สุด ดังนั้นควรส่งเสริม หรือรณรงค์ให้นักศึกษาเข้ามาใช้บริการสำนักวิทยบริการฯ ให้มากยิ่งขึ้น
2. จากข้อมูลพบว่านักศึกษายืมหนังสือจากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ มากที่สุด ดังนั้นควรพัฒนาระบบการยืม-คืน ให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น
3. จากข้อมูลพบว่านักศึกษาค้นสารนิเทศจากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ มากที่สุด ควรพัฒนาระบบการสืบค้นให้ทันสมัย หลากหลาย และเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา
4. จากข้อมูลพบว่านักศึกษารับสารนิเทศจากห้องสมุดน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ดังนั้นควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หรือจัดบรรยายภาคีให้สำนักวิทยบริการฯ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้หรือการพักผ่อนหย่อนใจให้มากยิ่งขึ้น

ด้านปัญหาการใช้ทรัพยากรสารนิเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต บางพระ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จัดหาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดให้เพียงพอ จัดหาทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดให้มีความทันสมัย และจัดหาทรัพยากรสารนิเทศตามความต้องการของผู้ใช้บริการ
2. จัดหาสื่อสารนิเทศให้กับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และคณะเกษตรศาสตร์ และทรัพยากรธรรมชาติ ให้มากยิ่งขึ้น

ด้านความต้องการใช้ทรัพยากรสารนิเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต บางพระ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ควรจัดหาหนังสืออ่านประกอบการเรียน หนังสือตำราวิชาการและรายงานการวิจัย ให้มากยิ่งขึ้น ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา
2. ด้านสื่อไม่ตีพิมพ์ ควรจัดหา สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (CAI) วีดิทัศน์ และสิ่งจำลองมาบริการนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น
3. ควรจัดหาสื่อสารนิเทศของคณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มากยิ่งขึ้น

8. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ เป็นประจำในทุกๆ ปี เพื่อพัฒนาการบริการให้มีความทันสมัยตอบสนองความต้องการของนักศึกษาและบุคลากรได้ดียิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพ และความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก กับวิทยาเขตอื่นๆ

9. บรรณานุกรม

- दनัยศักดิ์ โกวิทวิบูล. ความต้องการและลักษณะการใช้สารสนเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543
- พิทักษ์ พรหมสสิต. ปัญหาการจัดการห้องสมุด ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2545.
- ไพโรจน์ โพธิ์แก้ว. ความต้องการและการได้รับการตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับประเภทและการใช้บริการสารสนเทศในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.
- รัถพร ชังธาดา. หนังสือสำหรับเด็ก. มหาสารคาม : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 2531.
- สทไทย ไชยพันธุ์. “การใช้และความต้องการทรัพยากรสารสนเทศในการค้นคว้าเพื่อการศึกษาของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านการเข้าใช้และปัญหาในการใช้ การใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ” วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. 2(2) : 2553. บทความย่อ.
- Cronbach, L. J. Essentials of psychological testing (5th ed.). New York : HarperCollins, 1990.
- Rzasa, P.V. and Moriaty, J.H. “The Types and Needs Academic Library Users : a Case Study of 6,568 Response,” *College & Research Libraries*. 31 : 1970. 403-409 ; November.